OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 72 ZEVENDE JAARGANG. **1859**

Prijs der Inteekening.

Per 6 maanden voor Soerabaya . . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . . . „ 18.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 8 SEPTEMBER.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

DE TELEGRAPHIE IN NEDERLANDSCH INDIË.

Elke verbetering in de middelen van vervoer, elke vergemakkelijking en bespoediging der gemeenschap, is eene bevordering van het algemeen belang. — De geschiedenis der wereld levert reeds van hare vroegste kindsheid af, ontelbare bewijzen voor de waarheid *dezer* bewering niet alleen, maar bovendien is het onwedersprekelijk bewezen dat in alle landen en bij alle volken die eene plaats in de wereldgeschiedenis innemen, de beschaving gelijken tred heeft gehouden met de vooruitgang in de middelen van gemeenschap, en met de meerdere gemakkelijkheid van het onderling verkeer der volken en zoozeer werd deze waarheid van oudsher begrepen dat vele vorsten zich die vergemakkelijking der communicatie tot hoofddoel hunner regering stelden en zich daarmede eenen welverdienden naam verworven als bevorderaars van het geluk en welzijn huns volks.

Wij behoeven echter niet tot de dagen der oudheid op te klimmen om het belang van goede middelen tot onderling verkeer in de geschiedenis bewezen te zien. — De gebeurtenissen van onze dagen zijn treffender voor het thans levend geslacht omdat dezelve eerstens, het resultaat zijn van zoo veel meer eeuwen van voortdurenden vooruitgang in het onderhavige punt en tweedens, omdat men die met meer naauwkeurigheid in al deszelfs bijzonderheden kan nagaan. Daarom willen wij, die op Java zijn, alleen spreken van Java, waardoor wij duidelijker zullen zijn voor allen, terwijl wij in het onderwerp niet verliezen, want Java's geschiedenis van het laatste vijftigtal jaren is de zamenvatting van bijna deszelfs geheele geschiedenis van vooruitgang, voor zooveel die het gevolg was van bevordering van het onderling verkeer. — Toen in 1808 Zijne Excellentie de Maarschalk Daendels de teugels van het bestuur in handen nam, toen was Java een land dat nog zeer ten achteren was in alles wat de gevolgen zijn van gemakkelijk onderling verkeer. De behoefte die daaraan bestond was zoo groot dat er slechts zeer korten tijd noodig was om den nieuwen Gouverneur Generaal die in al deszelfs omvang te doen kennen. Welke aanleiding sommigen ook mogen meenen te hebben om 's mans wijze van uitvoering zijner denkbeelden minder hoog te roemen, zeker is het dat er eenen ijzeren wil noodig was om datgene te doen ten uitvoer leggen, waarvan het belang niet begrepen werd door hen die hunnen arbeid moeten geven ter verwezenlijking van het reuzenplan, dat Anjer aan Banjoewangie moest verbinden door eenen breeden postweg. — Ten einde dat tot stand te brengen moest men voor geene hindernissen terugdeinzen en met onwrikbaren wil den strijd voeren tegen onkunde, die het belang van den arbeid niet doorzag, zoowel als tegen onwil, die voortsproot uit baatzucht in strijd met het algemeen belang. — Het was die strijd tegen den onwil, die dikwerf handelingen noodig maakte, die, oppervlakkig beoordeeld, den schijn van willekeur kregen; handelingen, die deszelfs oorsprong alleen dáárin vonden dat hij, die het plan had ontworpen, al het gewigt van het reuzenwerk ten volle begreep, en dáár waar zich bijzondere belangen tegen deszelfs uitvoering aankantten die, des noodig, met geweld deed wijken voor het algemeen belang.

Wij verdedigen geene bijzonderheden, maar als wij op den uitslag wijzen dan roemen wij den man die, zonder den dank zijner tijdgenooten te beöogen, dien eersten, grooten arbeid deed, die het begin was van eene belangrijke periode in de geschiedenis van Java's toenemende welvaart, eenen arbeid die nog heden ten dage eene onschatbare weldaad is voor Java's bevolking, zoo vreemd als inheemsch, en voor allen die, op welken afstand zij ook mogen wonen, hunne belangen verbonden zien aan Java's bloei.

En toch, groot als die arbeid was, het was nog slechts eene eerste schakel waaraan zich binnen een vijftigtal jaren nog vele anderen zouden hechten. — Het kon niet anders, het was eene *conditio sine qua non*, dat het reeds zooveel meer ontwikkelde Europa, de Indische landen zou voorgaan in *alles* wat tot hoogere onwikkeling moest leiden. Java, nog kind in beschaving, kon niet met eene enkele, schrede den afstand overschrijden die Europa zooveel langer had bezig gehouden; maar met het goede voorbeeld voor oogen, en met de krachtige medewerking van het bestuur is Java niet achterlijk geweest om den aangewezen weg te volgen. — Wanneer men bedenkt dat Fulton's eerste stoomboot op Amerika's rivieren voer, negen en twintig jaren voor men eene eerste stoomboot in Nederland zag, dan kan men Java niet achterlijk noemen wanneer het een even groot tijdsverloop noodig had om Nederland te volgen. — En dan spreken wij nog niet van de groote spoed waarmede de eenmaal begonnen nieuwe wijze van gemeenschap zich hier ontwikkelde.

Dit alles was echter nog verre van voldoende te zijn voor den heerschenden geest van vooruitgang. In 1789 had de geleerde Galvani eene ontdekking gedaan die het kinderspel dat met de electriciteit werd gedreven, eene geheel andere rigting gaf en er werd op zijne ontdekking eene middel van gemeenschap gebouwd dat niet slechts de uiteinden van één rijk, maar het geheele wereldrond in eenen band van gemeenschap zou vereenigen, die de gedachtenwisseling met zulk eene snelheid zou doen plaats hebben, dat men zelfs de *kortheid* niet kon bepalen van het tijdsbestek waarin eene mededeeling een gegeven afstand doorvloog, tot eindelijk Wheatstone bepaalde dat, wanneer men eene geleiddraad van tienmalen de lengte van den equator, dus ongeveer 54,000 Duitsche geographische mijlen, met het eene uiteinde in verband zou brengen met eene electrische batterij, de seinen van den telegrafist niet meer dan eene enkele seconde tijds zouden noodig hebben om het andere uiteinde van den draad te bereiken. — Ongelooflijke snelheid, waarvan *wij* ons zelfs nog geen begrip kunnen vormen, ofschoon wij reeds gemeenzaam zijn met zulke cijfers, en door gewoonte geen wonder meer zien in datgene waarvan de bewering, voor nog geen vijftig jaren geleden, met schouderophalen zou zijn ontvangen, ja, misschien met eene plaats in eenig krankzinnigengesticht zou zijn beloond geworden.

Dat middel van gemeenschap daartestellen eischte echter groote kapitalen. — Zóó groot was echter het belang dat in eene snelle gemeenschap was gelegen, de gebeurtenissen van de eerste helft der negentiende eeuw hadden het groote belang daarvan zóó algemeen doen inzien, dat men niet aarzelde om die groote kapitalen uittegeven, alleenlijk met het doel om eene zeer spoedige gedachtenwisseling mogelijk te maken. Ook Java zag niet lang de telegraaflinïen zich in Europa opvolgen of er verhieven zich stemmen om dat middel van gemeenschap ook hier intevoeren. Die stemmen vonden weldra gehoor en ook op Java oordeelde het Gouvernement dat het doel de kosten van daarstelling meer dan waard was, en de telegraaflinie die thans van Java's oostelijkste tot deszelfs westelijkste punt loopt is eene onderneming van het Gouvernement, daargesteld in het belang der natie,

EEN HUIS IN DE LATIJNSCHE WIJK.

In eene van die naauwe straten, die van dag tot dag in aantal afnemen en zich als kronkelende slangen door de ingewanden van de Latijnsche wijk slingerden, verhief zich eenige jaren geleden een oud, hoewel nog hecht en sterk huis, aan hetwelk de groeven, door de hand des tijds in deszelfs voorgevel gegrift, een ouderdom van tusschen vier en vijf eeuwen toeschreven. Ter wederzijde van de bescheidene, lage, boogvormige deur bevond zich een winkeltje, waarvan het eene door eene fruitvrouw en het andere door eene waschvrouw werd bewoond. Een doorgezakte wenteltrap met uitgesletene treden, liep spiraalvormig naar de boven verdiepingen en bood aan de eene zijde een altijd vochtigen muur, en aan de andere eene leuning, op ongelijke afstanden door ruwe stukken hout gedragen, tot steunpunt aan. Elk portaaltje van dezen trap was voorzien van een venstertje, welks kleine, ruitvormige, in lood gevatte glasruiten, slechts een spaarzaam, bleek-groen licht doorlieten, waartegen zelfs de zwakste oogen bestand zouden geweest zijn.

Elke verdieping van dit verblijf maakte een bovenhuis uit van drie tamelijk groote kamers, met eene keuken. De beneden verdieping werd bewoond door Mejufvrouw Beauval, — de eigenares van het huis; het was eene oude vrijster van groote gestalte, zeer mager, koud, stug, en zoo afgemeten in al hare bewegingen, zoo stipt in al haar doen en laten, dat men haar voor een uurwerk zou gehouden hebben dat op den dag harer geboorte was opgewonden, uitsluitend met het doel om drie honderd vijf — of drie honderd zes en zestig malen in het jaar, met eene onverstoorbare deftigheid, dezelfde reeks van bezigheden te verrigten.

Vlak boven het verblijf van Mejufvrouw Beauval bewoog zich een klein huisgezin; het waren Jean Lapointe en Zephirette Crochard, sedert drie maanden door den ambtenaar hunner burgerlijke- en den pastoor hunner kerkelijke gemeente in den echt vereenigd. De eerste was plaatsnijder, de laatste borduurster *en tout genre* en met vereenigden arbeid, wederzijdsche liefde en een vrolijken inborst, die zich nooit bij een hunner verloochende, betraden zij moedig zonder veel zorgen de zoogenaamde *woestijn des levens*.

De waschvrouw en de fruitverkoopster bragten den nacht op de derde en vierde verdieping door; zij waren beide weduwe en hadden elk een kind; de eerste een meisje van vijftien en de laatste een jongen van achttien jaren.

Al die personen leefden in de beste verstandhouding met elkander. Wel kon het gestommel der klompen van Manette, het kleine waschmeisje, en van Jakob, den jongen fruitverkooper, het zwakke hoofd van Mejufvrouw Beauval van tijd tot tijd gevoelig aandoen, maar over het algemeen waren de moeders dier kinderen een uitmuntend slag van vrouwen, die des voormiddags van den vijftienden van elke maand hare huur betaalden, geene verdachte bezoeken ontvingen en haar beroep uitoefenden met eene eerlijkheid, die tot een spreekwoord geworden was. Ook werden zij door iedereen in de wijk geacht en met gelatenheid geduld door de eigenares. Wat de familie Lapointe aangaat, deze had met de waschvrouw, Madame Lefer en met Madame Maniveau, de fruitvrouw, betrekkingen aangeknoopt, die vriendschappelijk konden genoemd worden. Van tijd tot tijd, wanneer er niet zooveel te wasschen viel dat de hulp van Manette onmisbaar was voor hare moeder, riep Zephirette het jonge meisje bij zich en liet haar op den lap borduren; des avonds, als de fruitwinkel gesloten was, zeide Lapointe tot Jakob Maniveau:

— Kom hier, mijn jongen, ik zal u een beetje leeren teekenen; dat zal u niet verhinderen morgen ochtend uwe kool en wortelen te verkoopen en misschien een paar klanten aan te werven, als gij de kans schoon ziet.

De beide kinderen ontmoetten elkander op deze wijze van tijd tot tijd bij de familie Lapointe. Zondags 's avonds, ten minste wanneer het te slecht weêr was om te gaan wandelen, zagen Jean en Zephirette de fruitverkoopster en de waschvrouw met Jakob en Manette bij zich komen; de jonggetrouwden en de twee kinderen begonnen, na een gesprek van eenige minuten, lustig te dansen op de muziek van een ouden vioolspeler uit de buurt, en deze onschuldige uitspanning duurde voort tot op klokslag tien ure. Dan zweeg de viool en hielden de voeten op te trippelen; alleen het gesprek werd nog voor een half uurtje hervat; want op klokslag tien ure kwam Mejufvrouw Beauval terug van haar zevendaagsch avondbezoek bij eene oude, aanzienlijke weduwe, hare voormalige beschermster in de jaren harer jeugd.

II.

Op zekeren dag zat Zephirette als naar gewoonte voor haar werktafeltje, en legde de laatste hand aan een balkleed, hetwelk een deel uitmaakte van een stel kleedingstukken dat naar Rusland moest gezonden worden.

Tegenover haar zat Manette, te vergeefs beproevende de stokjes van een opengewerkt borduursel te maken, welker onbevallige kronkelingen de afgetrokkenheid van het jonge meisje verrieden.

Zephirette wierp van hare plaats, zonder haren arbeid te staken, een geoefenden blik op het werk van het jonge meisje, vermaande haar, berispte haar, moedigde haar aan, maar het hielp niet.

— Ik begrijp waarlijk niet, Manette, riep zij eindelijk uit, hoe gij het tegenwoordig aanlegt; het is nu veertien dagen geleden dat gij met dit werk bezig zijt, en gij doet het nog even slecht als op den eersten dag.

zoowel wat betreft de regerings- als de individuële-belangen.

Meer bewijs is er wel niet noodig om aantetoonen hoe algemeen men eene snelle gemeenschap als van het allerhoogste belang acht, en nog kortelings heeft het gouvernement getoond dat het óók overtuigd was van het belang dat daarin voor particulieren is gelegen, door het nemen van een besluit dat, indien het tot eene uitvoering was gekomen, eene versnelde overvoer van de mailpaketten zou hebben ten gevolge gehad.

Het zijn niet slechts enkelen die er belang bij hebben; voor allen, zonder onderscheid, is de versnelling van gemeenschap van het grootste gewigt, en is het dus niet meer dan billijk dat de gelegenheid om van dat middel gebruik te maken *voor een elk gelijkelijk* worde genaakbaar gesteld. — Wij bedoelen hier geenszins dat men niet de voorkeur moet geven aan eenig bijzonder persoon, dan wel, om welke redenen ook, eenig persoon bij anderen zou achterstellen. — Zoo iets zou alleen kunnen gegrond zijn op eene veronderstelling van partijdigheid waarvoor moeijelijk eene oorzaak zou zijn op te sporen. Wij bedoelen alleen dat, door leemten in de administratie der Gouvernements-telegrafen, soms geheel onwillekeurig groote individuële belangen kunnen worden benadeeld. Ons is, een geval bekend waarbij ruim 21 uren verliepen tusschen het aanbieden van eene missive aan het telegraaf-kantoor te Batavia en den ontvangst derzelve door de betrokkene partij te Soerabaya. — Dat berigt was van groote waarde, niet slechts voor depersoon aan wien het was gerigt, die door het lang uitblijven dier tijding in moeijelijkheden kwam en kosten heeft moeten maken die anders overbodig zouden zijn geweest, maar het was ook van belang voor anderen.

Wij hebben slechts dit eene geval aangehaald omdat dit nu kortelings heeft plaats gehad en wij volkomene zekerheid hebben van de waarheid van het medegedeelde. Wij hebben echter goede redenen om te gelooven dat dit geval niet het eenigste is, ja zelfs geene zeldzaamheid in de telegrafische correspondentie tusschen particulieren kan worden genoemd, en daarom is het dat wij aan deze onze bescheidene opmerkingen publiciteit geven, in de hoop dat zulks moge leiden tot doelmatige wijzigingen in het stelsel van administratie, ten minsten indien de leemte daar schuilt, terwijl de Redactie van dit blad in staat, en tevens bereid is, om te antwoorden op zulke aanvragen om toelichtingen, die gedaan mogten worden door hen, die met die aanvrage eenig nut bedoelen. *Redactie.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 3*den September* 1859 N°. 71.

Civiel Departement.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen.

Door den Directeur der burgerlijke openbare werken, gedurende de maanden Julij en Augustus 1859.

BENOEMD:

Tot élève-opzigters H. J. N. Poth, zonder beroep, te Samarang en F. J, Kroese, timmerman (daglooner) bij het vak van scheepsbouw op het marine etablissement te Soerabaya;

met aanwijzing aan eerstgenoemde van Padang en aan laatstgenoemde van de hoofdplaats Soerabaya tot standplaats.

Door den Directeur der Kultures, gedurende de maand Julij 1859.

WEDERGEPLAATST:

Als opziener der 2de klasse bij de indigo-kultuur J. L. E. Ham; zijnde hij ter beschikking gesteld van den resident van Banjoemaas.

Door den ambtenaar belast met de leiding der dienst van de gouvernements telegrafen in Nederlandsch Indie, gedurende de maanden Julij en Augustus 1859.

BENOEMD:

Tot leerling-telegrafisten:

Op het telegraaf-kantoor te Weltevreden, F. A. Hemmelmann en C. J. P. P. A. Musquetier.

Op het telegraaf-kantoor te Soerabaija, D. C. Vrieze en J. P. Koster.

Tot chef van het telegraaf-kantoor te Samarang, de telegrafitt S. A. Webb, chef van het telegraaf-kantoor te Magelang.

Tot chef van het telegraaf-kantoor te Magelang, de telegrafist O. H. van Cosel, chef van het telegraafkantoor te Kedirie.

Tot chef van het telegraaf-kantoor te Kedirie, de telegrafist P. J. van Kampen te Soerabaya.

ONTHEVEN:

Eervol, de telegrafist C. C. F. Reents, als chef van het telegraaf-kantoor te Samarang.

Eervol, de telegrafist A. W. J. de Jongh Swemer, van het beheer en de administratie van het algemeen magazijn.

GEPLAATST:

Op het telegraafkantoor te Samarang, de telegrafist A. J. W. de Jongh Swemer.

OPGEDRAGEN:

Het beheer en de administratie van het algemeen magazijn, aan den telegrafist C, C. F. Reents.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, de leerling-telegrafist A. P. A. de Graaff te Soerabaija.

OVERGEPLAATST:

Naar Tjilatjap. de leerling-telegrafist G. F. W. C. Schmidt te Bandong.

Naar Bandong, de leerling-telegrafist A. A. Bier te Weltevreden.

Naar Cheribon, de leerling-telegrafist A. H. Holdert te Batavia.

Naar Batavia, de leerling-telegrafist H. Simons te Pekalongan.

Naar Pekalongan, de leerling-telegrafist C. Veerman te Cheribon.

Naar Soerabaya, de leerling-telegrafist B. Eppele te Samarang.

Door den chef van het beheer over de Gouvernements schoeners en kruisbooten, gedurende de maand Augustus 1859:

ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de 1ste stuurman P. van der Leeuw.

BEVORDERD:

Tot tweede stuurlieden, de derde stuurlieden J. C. Asman en N. E. Scheltema.

Door den Resident der Preanger Regentschappen gedurende de maand Julij 1859.

BENOEMD:

Tot zoutverkooppakhuismeester te Garoet, de gewezen klerk op het adsistent-residentie-kantoor te Bandong, J. C. Brugman.

Door den Gouverneur der Moluksche Eilanden. gedurende de maand Junij:

BENOEMD:

Tot kommies te Haroekoe, de klerk bij het beheer der pakhuizen te Amboina, H. O. Rijkschroeff.

Marine Departement.

BENOEMD:

Tot machinist bij een der onderdeelen van het marine-etablissement te Soerabaya H. Verhoef, gewezen vuurstoker der eerste klasse bij de Nederlandsche marine.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 27 en 31 Augustus 1859 No. 69 en 70 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgende boedels:

Door de Wees- en Boedelkamer te Macassar, van wijlen den heer J. A. Kleiner.

Door de Wees- en Boedelkamer te Macassar, in den insolventen boedel van wijlen den chinees Tjoa I-Tjsa.

Door de Agenten der Samarangsche Weeskamer te Poerbolingo, van wijlen den heer S. Horsting en van wijlen den opziener der 1ste klasse bij de indigo-cultuur Hendrik Mathijs Zowran von Ranzow.

(*Voor het land.*) De RESIDENT VAN SOERABAYA, brengt ter kennis van het algemeen, dat op MAANDAG, den 26sten SEPTEMBER 1859 des morgens ten 8 ure te PLOSSO, district KABOOH, afdeeling MODJOKERTO, Residentie SOERABAYA, door den vendumeester aldaar bij kleine kavelingen en voor rekening van den Lande publiek zullen worden verkocht p. m. 1500 STUKS JATTIE BALKEN en DOLKEN van verschillende dimensien, afkomstig uit den aankap van 1858.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd,*

30 *Augustus* 1859. (1131) VAN DER WIJCK.

De ondergeteekende maakt bekend, dat hij genegen is om te doen aannemen de stadsverlichting dezer plaats, waaronder tevens is begrepen het onderhoud en de reparatie der lampen en lantaarns.

Gegadigden worden verzocht, zich ten policie-bureele aantemelden, alwaar de voorwaarden ter lezing liggen.

De Assistent Resident voor de Policie.

(1134) E. DIBBETS.

De ondergeteekende maakt bekend, dat, van af Maandag den 12den dezer, tot nader opzeggen, den weg aan de *Pegirian*, langs de officierswoningen van het kavallerie kampement, voor de passage van wagens en karren zal zijn afgesloten.

De Assistent Resident voor de policie.

Bij indispositie.

De Kommies ten policie bureele

(1152) H. SCHMIDT WEIJMANS.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand September op den 18den.
„ „ „ October „ „ 3den en 18den.
„ „ „ November „ „ 2den „ 18den.
„ „ „ December „ „ 3den „ 19den.
des namiddags te vier ure.

EXERCITIEN VOOR DE SCHUTTERIJ

den 13den September voor het geheele Bataillon.
„ 20sten „ „ de 2de klasse, recruten en 1/2 Kader.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

H. J. STAVERMAN

MET

H. C. LEROUX.

KEDIRIE, *den 3den Augustus* 1859. (1137)

Algemeene kennisgave.

Manette gaf geen antwoord op deze aanspraak, maar liet het hoofd in hare hand zinken en stortte een vloed van tranen.

— Nu, nu, Nette! bedaar maar, voegde Mevrouw Lapointe er bij; een beetje volharding en wat goeden wil is al wat ik vraag; dat is toch ook zoo moeijelijk niet.

— Neen, Mevrouw Lapointe, antwoordde het meisje snikkende, dat is het niet, maar zoo als het thans met mij is kan ik het niet langer uithouden; daar moet op de eene of andere manier een eind aan komen.

— Wat zegt gij daar, schepseltje?

— Gij weet wel wat er met Theresia, de dochter van moeder Michu gebeurd is!

— Welnu, een mooi ding om over te denken, dat moet ik zeggen!

— Theresia, die men eergisteren dood uit de Seine heeft opgehaald?

— Ik weet het wel, wat zou dat?

— Dat men mij op een goeden dag ook zoo uit het water zal halen, Mevrouw Lapointe.

— Onnoozel schaap!

— Ja, ja, noem mij onnoozel schaap, zoo veel gij wilt; maar zoo zal het toch wel moeten afloopen.

— En waartoe zou zulk eene dwaze streek u leiden, als gij die al eens in het hoofd kreegt?

— Om mij niet langer het ongelukkigste schepsel te doen zijn dat er op de wereld is.

Zephirette vestigde hare oogen, die vol tranen stonden, op het jonge meisje, ging naar haar toe, omhelsde haar, en zeide, terwijl zij haar aan haar hart drukte:

— Luister eens, Manette, zulke woorden moogt gij niet spreken, want ziet gij, de goede God zou er u voor straffen. Wij vrouwen hebben in ons verdriet geene andere toevlugt dan Hem; want Hij hoort ons aan en verhoort ons wanneer wij van ganscher harte tot Hem bidden. Bid God, mijn kind, en Hij zal u vertroosten.

— Mij vertroosten? Ach, Mevrouw Lapointe, dat is niet meer mogelijk; ik kan niets goeds meer doen; bij u maak ik geen enkelen goeden steek; t' huis verbrand ik de zakdoeken die ik strijken moet, en dan...

— Ga voort, mijn kind?

— O! Mevrouw Lapointe, indien gij wist......

— Wat dan, arme Manette? Gij jaagt mij schrik aan, spreek toch!

— Neen, ik kan het u niet zeggen; gij zoudt niets meer van mij houden.

— Ik niet meer van u houden, arme kleine?

— Ja, want ik ben zeer schuldig..... Dit zeggende bloosde het meisje, en verborg haar gelaat tegen den boezem van Zephirette.

— Maar, mijn hemel! wat kan u dan overkomen zijn? hernam deze.

Daarop begon Manette, met nedergeslagen oogen, en de handen harer vriendin in de hare drukkende, het volgende verhaal, dat zij dikwijls door hare tranen afbrak:

— Het is nu bijna acht dagen geleden dat tante Pauline jarig was; en hare dochters hadden mij verzocht om met haar in het park van Sceaux te gaan wandelen. Ik ging van huis met een grooten ruiker, dien moeder op de Bloemenkade gekocht had. Terwijl ik de straat Saint-Denis door ging naar het huis van tante, kwam ik Jakob tegen, die tot mij zeide:

— Goeden morgen, jufvrouw Manette, waar gaat dat zoo parmantig en zoo deftig naar toe?

Ik had hem voorbij moeten gaan zonder hem te antwoorden, maar ik was bang dat hij mij voor trotsch zou houden op mijn mooijen japon, en bovendien, het was niet voor den eersten keer dat ik met hem sprak. Daarom zeide ik:

— Goeden morgen, mijnheer Jakob, ik ga tante Pauline geluk wenschen; zij is van daag jarig.

— En zult gij den heelen dag bij haar blijven? vroeg hij verder.

— O, neen! antwoordde ik; wij gaan wandelen in het park van Sceaux.

— Vaarwel dan, en goede reis, riep Jakob mij onder het weggaan toe; en ik vervolgde mijnen weg, zonder iets kwaads te vermoeden. Tante was met den ruiker zeer in haren schik; wij ontbeten, gingen naar Sceaux, en toen wij daar gegeten hadden doorliepen wij het park in alle rigtingen. Kort daarop stelde het kleine Truitje voor om schuilhoekje te spelen: het werd aangenomen en wij verspreidden ons in de eenzaamste lanen. Die welke ik insloeg diende mij zoo goed, dat mijne nichtjes er mij geen van allen konden vinden; ik was op het punt haar te gaan opzoeken, toen ik mij eensklaps bij mijnen jurk voelde trekken. Geheel ontsteld gaf ik een gil en draaide mij om; verbeeld u mijne verbazing: daar lag Jakob voor mijne voeten.

— Jufvrouw Manette, zeide hij, een oogenblikje, een klein oogenblikje als het u belieft, ik bid er u om; ik ben niet hier gekomen om u te bedroeven, maar om mijn hart voor u te openen, om het u aan te bieden; ik bemin u, jufvrouw Manette, op mijn woord als eerlijke jongen. Ik bemin u, en zal nooit eene andere dan u beminnen. Indien gij een klein beetje vriendschap voor mij gevoelt, kom dan met mij omtrent ééne zaak overeen: ik zal aan mijne moeder zeggen dat ik zonder u niet kan leven; zij zal het aan de uwe oververtellen, en dan zullen wij trouwen, want uwe moeder zal zoo min uw geluk als het mijne in de weg willen staan.

Getrouwd:

T. A. KAMSMA

MET

A. L. B. VOISIN.

BANJOEWANGIE 29 *Augustus* 1859. (1143)

UITBESTEDING

Op Vrijdag den 9den September 1859,

des morgens ten 9 uur, zal door den ondergeteekende op zijn bureau eene HERUITBESTEDING worden gehouden voor de levering van:

2000 STUKS SLAGTOSSEN

ten behoeve der troepen in de westerafdeeling van *Borneo* en zulks naarvolgens de voorwaarden, gepubliceerd bij de *Javasche Courant* van den 21sten Mei 1859 *N°*. 41.

De voorwaarden liggen ter lezing op gemeld bureau, alwaar mede nadere informatiën te bekomen zijn.

De Onder-Intendant der 2e klasse in de 3e Militaire Afdeeling op Java,

(1087) **H. VEMER.**

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 9den September

BIJ

MOSSEMBEKKER & CO,

in de stad

van EENE GROOTE PARTIJ DAMES ARTIKELEN.

BESTAANDE UIT:

BAL-JAPONNEN.
BLOEMEN.
COIFFURES.
CRINOLINES.
ORGANDIE.
JACONETS.
BAREGE SHAWLS.
DAMES KOUSEN.
DIVERSE ZIJDEN STOFFEN.
TOILET SPIEGELS.
VOETEN BANKJES.
Gemaakte HEMDEN.
GIBUS en POLKA HOEDEN
KINDER-STROOHOEDEN.
Porceleinen THEEKOPJES met SCHOTELTJES.
Porceleinen WASCHSTELLEN.
Porceleinen TAFELSERVIESEN voor 12 en 24 personen.
MODERATEUR LAMPEN.
Diverse SCHILDERIJEN.
HANGSTOLPEN.
FIJN GLASWERK.
LAMPGLAZEN.
MUZIJKDOOZEN.
KAMFERHOUTEN KOFFERS.
GESLACHT in stopflesschen enz. enz.

(1124)

Op de VENDUTIE.

Van *Vrijdag den 9den dezer.*

Zullen door de ondergeteekenden mede worden verkocht voor rekening van belanghebbenden;

100 ps. BLAAUWE DRILLS.
377 " ONGEBLEEKTE Idem.
200 " WOLLEN DEKENS.
199 kistjes ZEEP.

Alles min of meer beschadigd.

(1149) MOSSEMBEKKER & CO

Op de VENDUTIE.

Van *Dingsdag* 13 *September.*

BIJ

A. H. DEELEMAN.

Zal voor rekening van wien zulks moge aangaan worden verkocht:

51 picols heel afgesloopt ROOD BLADKOPER.
33 " idem GEEL BLADKOPER.
57 katjes BLADKOPER aan kleine stukjes.

Afkomstig van het Nederl. schip **HENRIETTE MARIA,** kapt. DE BOER. (1153)

Op de VENDUTIE.

Van *Woensdag den 14den September a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

2 GEBROKEN STENGEN PARDOENS, en een GEBROKEN TROS, afkomstig van het Nederlandsche schip *Jan Schouten.*

EEN GEBROKEN BOEGSPRIET en EEN BEELD, afkomstig van het Pruissische schip *der Nord.*

en

Eene partij afgesloopt ROOD BLADKOPER en SPIJKERS, afkomstig van het Nederlandsche schip *Osiris,* Kapitein KRAMER. (1146)

Op de VENDUTIE.

Van *den 14den September a. s.*

Zal ter sluiting van rekening ZONDER RESERVE worden verkocht, een Factuur provisien bestaande uit diverse GROENTENS, VLEESCHEN, SOEP, BOUILLON, ZALM, PALING, allen in blik; stopflesschen met GEDROOGDE VRUCHTEN, THEEBANKET en BITTERKOEKJES; trommels met SUCADE en SECRETARIS KOEK.

Verders: eene partij ADRIANOPEL ROOD GEDRUKT KATOEN, ZEEP, in lange stukken, BOTER, SPEELGOED, LEIJEN, Circa 30 picols ongekleide SUIKER in ZAKKEN, Zwarte ZIJDEN DASSEN, ZIJDEN SARONGS, SLENDANGS en KAINS, WIT GOED, HOOFDDOEKEN, GINGGANG enz.

(1147) **D. D. VAN BOECKHOLTZ.**

HERUITBESTEDING.

Op Donderdag den 15den September 1859.

Des morgens ten 9 uur zal door den Administrateur van het garnizoen te *Banjoewangie* eene heruitbesteding worden gehouden voor de levering van levensmiddelen enz. ten behoeve van de bezetting aldaar gedurende het jaar 1860 en zulks geheel overeenkomstig de voorwaarden van uitbesteding gepubliceerd bij de *Javasche Courant* van 16 Julij 1859 No. 57.

De Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de militaire afdeeling op Java,

(1136) **Hk. VEMER.**

VENDUTIE.

Vrijdag den 16den September.

Zullen door de ondergeteekenden op hunne Stapelplaats te *Dinoyo* op publieke vendutie worden verkocht:

p^s. m^s. 500 STUKS BALKEN

afkomstig van den Gouvernements houtaankap BLITAR van den Heer W. B. LOUDON.

(1107) **B. J. VAN ECK & CO.**

VENDUTIE.

Op Woensdag den 28sten September 1859.

Van HET GEBOUW thans in gebruik zijnde van de WEESKAMER, met daaraan belendende VIJF PAKHUIZEN te zamen een perceel vormende bij uitstek gunstig gelegen voor den handel; een en ander toebehoorende aan de minderjarige kinderen van den heer N. COBLIJN.

Nadere informatien te bekomen bij de firma.

(1108) L. G. VAN LAKERVELD & CO.

VENDUTIE.

Op een nader te bepalen dag in het begin der maand *October* zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen.

1° HET IJZEREN STOOMSCHIP **KRATON.**

Lang 107 voeten Engelsche maat.
Breed 12 " 9 duimen "
Diep 6 " 9 " "
Diepgang 2 " 6 " "

Voorzien van twee uitmuntende OCCILAIRE MACHINES, te zamen 25 paardenkrachten; hetzelve heeft binnen kort aanzienlijke reparatien ondergaan.

2° HET IJZEREN STOOMSCHIP **FAIRIJ,** zeer geschikt om op rivieren gebruikt te worden.

Lang 69 voeten 6 duimen Engelsche maat.
Breed 8 " " "
Diep 3 " " "
Diepgang 1 " 6 duimen " "

Voorzien van twee OCCILAIRE STOOMMACHINES van 16 paardenkrachten en tubulaire ketel.

3° De snelzeilende gekoperde eikenhouten CLIPPER SCHOENER **COQUETTE,** groot 100 register tonnen, zeer geschikt voor de kustvaart en transport van paarden.

Bovenstaande vaartuigen zijn alhier liggende.

Voor verdere informatien vervoege men zich bij

SOERABAYA, **MAJOR MATZEN & CO.**

den 1*sten September* 1859. (1135)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET VERTREK DER

STOOMBOOT OENARANG,

KAPITEIN S. VAN HULSTIJN.

Naar SAMARANG en BATAVIA is bepaald op *den* 11 en 28*sten September.*

Over vracht en passage gelieve men zich te adresseren bij

De Agenten,

(1130) **ADAM & CO.**

HET STOOMSCHIP

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Gezagvoerder E. LEWIS,

zal op *Zondag den* 18*den dezer,* naar BATAVIA via SAMARANG vertrekken.

Voor vracht en passage adresseere men zich bij

De Agenten,

(1150) FRASER EATON & CO.

Ik weet niet wat mijn gelaat uitdrukte terwijl Jakob tot mij sprak; ik moet gelooven dat hij er niets ontmoedigends op las, want hij stond op, drukte mij tegen zijne borst, en kuste mij zoo teeder dat ik geen moeds genoeg had het hem kwalijk te nemen. Buiten dat, ik was verlegen, ik beefde als een riet, en wist niet of ik bang of wel blij moest zijn; ik dacht er zelfs niet aan Jakob tegen te houden toen hij mij omhelsde. Op hetzelfde oogenblik hoorde ik de voetstappen en de stem mijner nichtjes; en terwijl ik, nog geheel ontsteld over mijne ontmoeting, naar haar toeging, verdween Jakob in het park, waar niemand er aan dacht hem te zoeken. Van dat oogenblik af heb ik vreeselijk geleden; elk oogenblik voel ik op mijne wang den gloeijenden kus dien Jakob er op drukte; ik overlaad mijzelve met verwijtingen dat ik het toegelaten heb; ik denk er ieder uur van den dag aan, en die herinnering is mij eene verschrikkelijk pijniging. Wat zou men wel zeggen, als men het te weten kwam?

Zephirette had, gedurende de bekentenis van Manette, de oogen onafgebroken op het arme kind gevestigd gehouden; zij had den indruk van onbegrensde openhartigheid op haar gelaat bespeurd, terwijl hare heldere oogen, waarin zich hare geheele ziel spiegelde, niets dan de kuische wroeging te kennen gaven waarmede het gevoel harer fout haar vervulde.

— Zonder twijfel, mijn kind, zeide zij, hebt gij verkeerd gedaan door u niet dadelijk te verwijderen toen Jakob zich vertoonde; gij kunt hem niet vertrouwen. Hij is nog te jong om te trouwen; hij moet wachten zoowel als gij. Maak u dit noodzakelijke uitstel ten nutte om een goed middel van bestaan te krijgen; zet uwe liefde zoolang op zij; vermijd de tegenwoordigheid van Jakob en Alles zal zich ten beste schikken, daar sta ik u borg voor.

Naauwelijks had Zephirette deze woorden gesproken, of daar kwam haar echtgenoot met Jakob binnen; Manette stond dadelijk op.

— Waar gaat het kind naar toe? vroeg Lapointe aan zijne vrouw.

— Zij gaat hare moeder helpen, antwoordde Zephirette op haar' gewonen bedaarden toon.

Onderwijl had Manette haar borduurwerk opgevouwen; zij ging achter Jakob heen de deur uit, en begaf zich naar hare moeder.

III.

Acht dagen waren er verstreken sedert Mevrouw Lapointe de bekentenis harer jeugdige vriendin had aangehoord, en de deelnemende Zephirette had geen oogenblik het gevaar, waaraan Manette blootgesteld was, uit de gedachten verloren. Nadat zij er eenigen tijd over doorgedacht had, kwam zij tot de overtuiging dat zij alleen er niet veel aan kon doen, en nam het besluit om de medewerking van Mejufvrouw Beauval in te roepen.

Ondanks al hare belagchelijke hoedanigheden bezat de oude eigenares een uitmuntend hart; Zephirette wist dit; maar daar zij niet gewoon was met de meesteres van het huis om te gaan, wier toon en manieren haar eene soort van ontzag inboezemden, moest zij eene gelegenheid afwachten. Het verschijnen van den termijn gaf haar eene zeer geschikte aanleiding, en, haar driemaandelijksch bezoek een weinig vervroegende, begaf zij zich des avonds van den zevenden naar Mejufvrouw Beauval. Deze, verwonderd over eenen stap die haar ten eenemale buiten den regel toescheen, vreesde in het eerst voor eene slechte tijding:

— Zie zoo, zeide zij bij zich zelve, daar zullen wij het hebben; de Lapointes geen geld om de huur te betalen; en de jonge vrouw uitgezonden om er mij van te verwittigen; maar dat loopt zoo niet af.

Terwijl de oude vrijster deze kleine alleenspraak hield, kwam Zephirette het vertrek binnen, met dat zedige zelfvertrouwen hetwelk pligtgevoel en het besef eener goede daad geven; toen Mejufvrouw Beauval, zonder de oogen van haar naaiwerk op te slaan, haar op een wreveligen toon vroeg, wat er van hare dienst was, antwoordde Zephirette:

— Jufvrouw, ik kom vooreerst om u de huur te betalen; en dan . . . . .

— Wel zoo! komt gij mij de huur brengen? zeide de eigenares, aangenaam verrast; dat is best, opperbest, kindlief!

Dit zeggende, kreeg zij uit hare secretaire de quitantie der jonge vrouw, gaf haar dezelve over, ontving het geld, hernam hare plaats op de *causeuse* en begon weder te naaijen alsof er niets gebeurd ware.

— Jufvrouw, hervatte Zephirette op een eenigzins schroomvalligen toon, ik zou u wel eene kleine dienst willen verzoeken.

— Eene dienst? En wat is dat, lieve?

— Het betreft een arm meisje dat in gevaar verkeert.

— En dat arme meisje?

— Is Manette, de dochter van moeder Lefer.

— Manette? welk gevaar kan zij dan loopen?

— In Gods naam, jufvrouw, als ik het kind bij zijn naam moet noemen, . . . het meisje is verliefd.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 9den September 1859.

Bij de heeren Mossembekker & Co in de stad van diverse goederen. (1114)

Op Maandag den 12den September 1859.

Bij den heer Barfeld te Kebalen van meubelaire goederen, ijzerwerken enz.

Op Dingsdag den 13den September 1859.

Bij den heer A. H. Deeleman in de stad van diverse goederen.

Op Woensdag den 14den September 1859.

Bij den heer D. D. van Boekholtz in de Chinesche kamp van diverse goederen.

Op Donderdag den 15den September 1859.

Bij de heeren Gebr. Kocken in de stad van diverse goederen.

Op Vrijdag den 16den September 1859.

Op de stapelplaats van de heeren B. J. van Eck & Co, te Denoijo van houtwerken. (1144)

VERTREK VAN SCHEPEN.

VRACHT EN

PASSAGE NAAR MACASSAR.

Worden aangeboden met het in den loop der volgende week derwaarts vertrekkende Nederlandsch Barkschip

HELENA CONSTANTIA,

Kapt. DONEMA.

Nadere informatien bij

(1151) **FRASER EATON & CO.**

Op eene TABAKSONDERNEMING in Toeban wordt een FATSOENLIJK PERSOON verlangd; ijver en eenige bekendheid met de cultuur worden verlangd. Adres bij de uitgevers dezer courant. (1142)

Iemand van goeden huize grondig bekend met de **SUIKER-, KOFFIJ-, KATOEN-,** en **CACAO-CULTUUR**, zag zich gaarne bij eene of andere landelijke onderneming geplaatst, kunnende hij de beste getuigschriften produceren.

Adres La. H. bij de uitgevers dezer courant. (1139)

TE HUUR

EEN HUIS in de 2de *Kaliesosok* thans bewoond door den heer SPENGLER.

(1141) **F. W. RIES.**

TE KOOP

EENE KEURIG BEWERKTE TOERWAGEN uit de fabriek van J. S. LEHMAN, te Rotterdam.

(1140) **MOSSEMBEKKER & CO.**

PUIKE JENEVER.

f 14. Contant per kelder, bij

(1154) L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

KALKOENEN

Verkrijgbaar *à contant* bij

(1145) STRAATES te *Pamakassan.*

VIOLET EN MILLE-FLEUR POEDER,

Van JOHN GOSNEL & Co.

(1132) Bij **MOSSEMBEKKER & CO.**

239ste STAATS LOTERIJ.

LOTEN voor deze LOTERIJ uit de collecte van GEBR. POLAK DANIEL, verkrijgbaar bij de ondergeteekenden en de heeren WEYERMAN & Co, te *Pasoeroean* tegen ondervolgende prijzen:

Een Geheel lot.................. *f* 100.—
Een Half id.................. „ 50.—
Een Vijfde id.................. „ 20.—
Een Tiende id.................. „ 10.—

Nog immer zijn eenige weinige loten verkrijgbaar bij

(1015) **LE ROY & CO.**

PAS ONTVANGEN.

DE STURLER & FAGNOTTI.

PER

Différente Schepen.

GROENTEN, VLEESCH en GEVOGELTE in 1/1 en 1/2 blikken.
ROLPENS.
ROOKWORST } in stopflesschen.
PEKEL id.
ROOKSPEK
PEKEL id.
KETTING SAUCIJZEN
MACARONI en VERMICELLI in kistjes, en
Fransche SIROPS ASSORTIS, MARASCHINO, ROSOLIO de ZARA, OLIJVEN, CAPRES, FRUITS-AU JUS et à L'EAU DE VIE.
DIVERSE PATÉS TRUFFÉS.
PUIKE HAMMEN, ROOKVLEESCH.
WIJN AZIJN op fusten- en in flesschen.

MADERA SUPERIEURE kwaliteit op 1/1 en 1/2 fl.
PORT WIJN „ „ 1/1 en 1/2 fl.
CHAMBERTIN, HERMITAGE en *Baune* op 1/1 en 1/2 fl.
St. JULIEN MEDOC *de Baour & Co.*
Idem *de Sempe & Co.*
St. ESTÈPHË MÉDOC *de Eijquem & fils.*
CHATEAU LAFITTE.
„ LEOVILLE.
MARGAUX MEDOC.
DUCASSE PAUILLAC } *de Baour & Co,* op 1/2 fl.
CANTEMERLE
BRANNE MOUTON
RHIJNWIJN goede kwaliteit op 1/2 fl. enz., enz.

(1138)

GENEZING VAN JICHT IN CALCUTTA.

Afschrift van eenen brief gedagteekend 14 *Maart* 1859, *ontvangen van Baboe Bissumbie Law gewezen hoofdcommies bij de Policie te Calcutta.*

Aan

Professor HOLLOWAIJ.

244 Strand Londen.

Mijnheer! Na gedurende verscheidene jaren lijdende te zijn geweest aan jicht of rheumatische pijnen in beide beenen, en bijna alle middelen te hebben beproefd zonder de minste verligting te erlangen, werd ik eindelijk genoopt eene proef te nemen met uwe *pillen* en *zalf*, en gevoel mij gelukkig en opregtelijk dankbaar u te kunnen mededeelen dat ik al spoedig groote verligting ondervond. — Ik ging voort met die medicijnen te gebruiken, en bevond mij gedurende den geheelen winter, en ook thans nog, zeer wel. Daarom verzoek ik u, mijnheer! mijnen nederigen dank aantenemen; ik gevoel het dat ik niet dankbaar genoeg kan zijn voor het geluk dat mij door uwe kostelijke pillen en zalf is ten deel gevallen, en zal ik al mijn best doen dezelve aan mijne vrienden te recommanderen. Ik ben, Mijnheer.

uwen nederigen dienaar.

(1112) (*w. g.*) Bissumbie Law.

DIAMANTEN PENNEN.

met **IVOREN** en **CEDERHOUTEN HOUDER** van af *f* 6.— en hooger.

LOSSE DIAMANTEN PENNEN om met iederen houder te kunnen gebruiken ad. *f* 4.— per stuk.

(I102) **LE ROY & CO.**

THEATRE--FRANÇAIS

TE

SOERABAYA.

Vrijdag 9 *September* 1859.

Relâche

Maandag 12 *September* 1859.

Met toestemming van den Resident.

Tweede voorstelling van het laatste abonnement

LES FILLES DE MARBRE

ET

GILLE RAVISSEUR.

AANVANG DES AVONDS TEN 7½ URE.

(1148) **VAN KINSBERGEN.**

NEDERLANDSCH-INDIE.

SOERABAYA, den 8sten September 1859.

Heden morgen ten 6½ ure kwamen alhier de mailpaketten aan, overgevoerd door het in werking getreden nieuwe vervoermiddel (wagens met 4 paarden).

Deze wagen, van Batavia vertrokken Maandag den 5den 's middags om één ure, heeft te Toeban een oponthoud gehad van 5 uren, tot het doen eener kleine reparatie van op de reis bekomene schade. Hieruit blijkt alzoo dat het traject van 568 palen in 60½ uren is afgelegd geworden, of cc. 9⅓ palen gemiddeld per uur; voorwaar eene belangrijke aanwinst in sneller communicatie middelen voor Soerabayasch handel en publiek.— Wenschelijk is het dat voor iedere mail van dit vervoermiddel gebruik worde gemaakt, en den tijd van overvoer, in de circulaire van den Directeur van Producten gesteld op 73 uren, worde teruggebragt tot een lager cijfer; de ondervinding toch heeft nu reeds bewezen dat het nog al eenige speling aanbiedt.

BATAVIA, — De intrekking der dubbele duiten, die den eersten dezer hebben opgehouden een wettig middel van betaling te zijn, schijnt over het algemeen zeer onvoldoende aan de inlandsche bevolking bekend gemaakt te wezen. Verschillende geringe inlanders kwamen ten minste met die muntsoort, om zich levensmiddelen in de chinesche warongs te koopen, doch zagen zich door de houders daarvan afgewezen en konden, met hunne van geene waarde meer zijnde duiten, terugkeeren.

Het is in het belang der mingegoede bevolking dierhalve hoogst wenschelijk, dat nog een nieuwe termijn tot inwisseling gegeven worde, en dat daarvan algemeene kennisgave, onder het toezigt van het gewestelijk of plaatselijk bestuur, geschiede.

Ook gelooven wij, dat het noodzakelijk is, dat eene teregtwijzing omtrent de waarde der nieuw ingevoerde koperen munt, die door den inlander nog in geenen deele begrepen wordt, plaats vinde, opdat deze niet het slagtoffer der bedriegerijen van den meer sluwen chinees worde.

(*Java Bode.*)

LANDMAIL BERIGTEN.

ALGEMEEN OVERZIGT.

HERSTELLING VAN DEN VREDE.

Wij sloten onze buitenlandsche berigten in ons vorige nommer met de verrassende tijding, dat tusschen de keizers van Frankrijk en Oostenrijk een wapenschorsing gesloten was. De lezer zal mede in die berigten gezien hebben, dat de Parijsche *Moniteur* en andere Fransche dagbladen al dadelijk het publiek tegen eene mogelijke teleurstelling waarschuwden.

Hoe groot was dus niet de verbazing van Europa, toen men reeds den 12den dezer, door eene telegrafische dépêche uit Parijs onderrigt werd, dat de beide keizers dien dag onder elkander den vrede gesloten hadden en wel op de volgende grondslagen: eene Italiaansche confederatie, onder het honoraire voorzitterschap van den paus; afstand van Lombardije aan Piemont, tot aan de linie van de Mantua, Peschiera, Borgoforte en het geheele Venetiaansche blijven in het bezit van Oostenrijk; de groothertog van Toskane en de hertog van Modena keeren in hunne staten terug; eene algemeene amnestie. Men vernam verder, dat het voorstel tot den wapenstilstand en de vredesvoorwaarden van keizer Napoleon waren uitgegaan.

De eerste onmiddelijke gevolgen van deze gebeurtenis waren, dat aan de Pruissische troepen, die zich reeds naar den Rijn op marsch bevonden, order gezonden werd, om onmiddelijk halt te maken en dat Pruissen zijn voorstel van 4 Julij, waarbij o. a. werd voorgesteld om den prins-regent van Pruissen met het opperbevel over het Duitsche observatiekorps te belasten, introk. Den 14den verschëen de Parijsche *Moniteur* met eene proclamatie des Franschen keizers uit het hoofdkwartier te Valeggio aan zijne troepen gerigt, in de hoofdzaak hierop nederkomende: het voorname doel des oorlogs is bereikt en Italie zal voor het eerst eene zelfstandige natie worden. Hoewel Venetie onder het bestuur van Oostenrijk blijft, zal het toch eene Italiaansche provincie uitmaken. Frankrijk heeft door de vereeniging van Lombardije met Sardinie een magtigen bondgenoot verkregen. De regeringen van die Italiaansche staten, die vreemd aan de beweging zijn gebleven, of die in het bezit van hun grondgebied hersteld worden, zullen beseffen dat zij hervormingen moeten invoeren. Italie heeft voortaan zijne toekomst in handen. Het zal zijn eigene schuld zijn, zoo het niet geregeld voortgaat op den weg van orde en vrijheid. De armee keert naar Frankrijk terug, overdekt met roem en de oorlog neemt een einde, omdat hij eene uitbreiding dreigde te verkrijgen, welke niet zou zijn overeen te brengen met de belangen van Frankrijk.

Eene nadere uiteenzetting van laatstgenoemd denkbeeld, vindt men in eene verklaring des keizers aan de leden van het wetgevend ligchaam en van den senaat, op 20 dezer, welke wij lager in haar geheel onder de Fransche nieuwstijdingen mededeelen.

Ook van den keizer van Oostenrijk verscheen den 16den een manifest aan zijn volk, waarin de keizer hoofdzakelijk verklaart, dat hij tot het sluiten des vredes heeft besloten, omdat zijne natuurlijke bondgenooten onzijdig bleven en door hunne bemiddeling ongunstiger voorwaarden zou hebben verworven, dan bij eene onmiddelijke onderhandeling met keizer Napoleon. De keizer kondigt in dit manifest tevens aan, dat de wetgeving des lands die verbeteringen zal ondergaan, welke door den tijd gevorderd worden.

Te gelijk deed Oostenrijk te Frankfort het voorstel, om de bondscontingenten en de vestingen weder op den voet van vrede te brengen. Dit voorstel werd den 20sten dezer met eenparigheid van stemmen aangenomen.

Reeds wierden dan ook die bondscontingenten voor het grootste gedeelte naar huis gezonden. Ook de Pruissche landweer wordt voor een deel ontslagen en men verzekert, dat deze mogenheid het geheele leger op den voet van vrede terug zal brengen, zoodra het Fransche observatiekorps aan den Rijn zal verwijderd zijn.

Ziedaar de hoofdtrekken van deze gewigtige gebeurtenis, die echter, zoodra men van zijne eerste verbazing wat bekomen was, bijna overal eenen ongunstigen indruk heeft gemaakt. Men verheugt zich wel is waar over den vrede, maar men beseft het tevens, dat de oorlog het werk der Italiaansche bevrijding onvoltooid gelaten en eene bron van andere verwarringen geschapen heeft. Dit is op weinige uitzonderingen na het algemeen gevoelen der periodieke drukpers in alle landen van Europa. In Oostenrijk is men ontevreden, niet zoo zeer over het verlies van Lombardije, dat door het verstandigste gedeelte van de bevolking al lang als eene lastpost werd beschouwd, maar dewijl men vreest, dat de vrede geen heil zal aanbrengen aan de getrouw gebleven bevolking en dat nu, wat ook de keizer in zijne proclamatie beloofd moge hebben, alles bij het oude blijven zal. — In Italie is men woedend, omdat de keizer zijn woord niet gehouden en Oostenrijk, door het bezit van Venetie al zijn schadelijken invloed in dit land behouden heeft, terwijl de verstandigsten het denkbeeld van een Italiaansche confederatie als eene hersenschim beschouwen. Vooral in Toskane en Modena is de ontevredenheid het grootst. Men wil daar noch den groothertog noch den hertog terug hebben, maar bij Sardinie ingelijfd worden.

Reeds hebben zich een aantal ingezetenen in Toskane, zoowel als in Modena en Parma bij adres tot den koning van Sardinie en keizer Napoleon gewend, en heeft de provisioneele regering van Toskane eene proclamatie openbaar gemaakt, waarin zij verklaart, dat Toskane niet meer tegen zijn wil onder het juk van Oostenrijk mag worden gebragt. Bovendien heeft de consulta, een ligchaam bestaande uit 40 leden, allen aanzienlijke en liberale mannen, den verdreven groothertog en zijne familie vervallen van den troon verklaard, terwijl een besluit is openbaar gemaakt, waarbij de zamenstelling der kieswet, volgens de wet van 3 Mei 1848 wordt bevolen, ten einde vertegenwoordigers in het land worden gekozen, om uitspraak te doen over het lot van Toskane. De Toskaansche troepen, onder bevel van den generaal Ulloa, zijn terug ontboden en het heeft al den schijn, als of men zich daar des noods gewapenderhand tegen de terugkomst des groothertogs zal verzetten. Het sterkste blijk echter, hoezeer de vrede in Italie wordt afgekeurd, is de aftreding van den graaf de Cavour, en van zijne ambtgenooten; van Cavour, de ziel der Italiaansche liberalen, die reeds op het congres te Parijs zoo levendig voor de zaak van Italie het woord voerde. Een der Turinsche dagbladen, de *Indipendente* laat zich dan ook in de volgende scherpe bewoordingen uit: „Lombardije aan Sardinie." — zoo heet het. — „Venetië onder het oppergezag van Oostenrijk, Italie als Statenverbond geconstitueerd met den Paus als honorair!..... Wij weten niet of de wet betreffende de dictatuur nog van kracht is en diensvolgens of de pers al dan niet weder vrij is. Volstrekt niet begeerig zijnde het openbaar ministerie met werkzaamheden te overladen, onthouden wij ons voor het oogenblik van het schetsen der indrukken, dien de kennisneming van deze vredesvoorwaarden, welke onvereenigbaar zouden kunnen schijnen met het programma van den tegenwoordigen oorlog, zoo als dat geschetst is door hem, die er het initiatief van had genomen, op ons gemaakt heeft. Daarenboven zou een oordeel voorbarig zijn. Sardinië, dat alleen geen oorlog tegen Oostenrijk had kunnen ondernemen, kan zich wel aan dergelijke voorwaarden onderwerpen, maar men moet bekennen, dat het er toe gedwongen is door eene onvermijdelijke noodzakelijkheid. Wij ontveinzen geenzins onze teleurstelling en onze smart. Het bedroeft ons te moeten denken, hoe zulke groote offers slechts tot een onvolledig resultaat leiden. Het bedroeft ons vooral te moeten denken, hoe het edele Venetie, de stad, die in 1848 en 1849 met zooveel heldenmoed de gruwelen van den oorlog, pest en hongersnood heeft doorgestaan om de eer van Italie te redden, ten tweedenmale wordt opgeofferd aan de afdwalingen der diplomatie. Maar tevens verwondert het ons, dat de diplomatie niet heeft begrepen, hoe zij door zulke voorwaarden op te leggen, eene kwestie verdaagt, welker oplossing dringend gevorderd werd. Dat men des verkiezende, de overeenkomst tusschen de keizers van Frankrijk en Oostenrijk een vrede noeme, — wanneer de voorwaarden aldus luiden, zal die vrede niets meer zijn dan een wapenstilstand. Eéne gedachte slechts bemoedigt ons: Italië, Europa zullen begrijpen, wij zijn er van overtuigd, dat Sardinië niet medepligtig is aan, maar slagtoffer van deze herhaling van het traktaat van Campo Formio." — In Engeland is men om verschillende redenen ontevreden; men acht daar, dat niet genoeg voor Italie gedaan is. Ook vreest men daar dat uit dezen vrede eene alliantie tusschen Frankrijk, Oostenrijk en Rusland geboren zal worden, die nadeelig op Engelands belangen terug zal werken. — Te Parijs is men ontevreden, omdat men rekenende op eene volledige uitvoering van het programma des keizers: Italie vrij van de Alpen tot aan de Adriatische Zee, de offers voor het halve werk, dat nu tot stand gebragt is, te groot acht. De particuliere berigten uit Parijs luiden alle in dien geest en laten ook uitkomen, dat de ontevredenheid het grootste is onder de werkende klassen. Maar de meest misnoegde van allen, zoo schrijft men uit Parijs, is prins Napoleon. Luid heeft hij zich beklaagd, dat de keizer hem als speelbal gebruikte, hem gedurende den oorlog overal zond, waar niet gevochten werd, en hem eerst een bepaalden post aanwees op het oogenblik, toen de vrede geteekend werd. Wat nu met den prins in Italië is voorgevallen, is een tweede editie van hetgeen met hem in de Krim gebeurde, Naar men zegt, zal de prins niet meer op de Tuileriën verschijnen en geruimen tijd te Meudon doorbrengen. — In Duitschland eindelijk schijnt men het minst ontevreden, hoewel men zich daar evenmin als elders ontveinst, dat men iets anders verwacht had en dat de Italiaansche kwestie niet opgelost, maar veel meer eigenlijk doorgehakt is.

Wij deelen lager den inhoud van eenige artikelen in buitenlandsche dagbladen mede, waardoor men meer in bijzonderheden de gronden kan leeren kennen, waarop het afkeurend oordeel is gevestigd.

Het spreekt van zelf, dat de Fransche periodieke drukpers op die ongunstige oordeelvellingen eene uitzondering maakt. De *Constitutionnel* behelsde zelfs eene lofrede op den vrede, alsmede de *Pays*. Ook het *Journal des Débats* laat zich gunstig uit over de preliminairen, maar doet tevens een pikanten uitval op Pruissen. Een uitvoerig artikel van dit blad, dat tegen Engeland gerigt is deelen wij lager in zijn geheel mede. Het vinnigst zijn de Engelsche dagbladen, waarvan men lager mede eenige voorbeelden zal vinden.

Wij hebben straks gezegd, dat de graaf de Cavour met zijne ambtgenooten, onmiddelijk na het onderteekenen van het vredestractaat is afgetreden. Koning Victor Emanuel heeft toen den graaf Arese met de vorming van een nieuw kabinet belast. De graaf Arese uit Lombardije geboortig, stond sedert lang met keizer Napoleon in vriendschappelijke betrekking. Hij is er echter niet in geslaagd een kabinet zamen te stellen, waarop de koning aan den heer Ratazzi, president van het wetg. ligchaam die taak heeft opgedragen. Deze was gelukkiger, zoodat weder een liberaal Sardinisch ministerie is zamengesteld als volgt: generaal Della Marmora, minister-president en minister van oorlog; generaal Dabormida, buitenlandsche zaken; Ratazzi, binnenl. zaken: Eytana, finantien; de markies Monticelli, openbare werken, Migliotti, justitie. Het ministerie van openbaar onderwijs is nog vacant.

Het heeft de aandacht getrokken dat in de vredesvoorwaarden, voor zoover die bekend zijn, wel van het herstel der souvereinen van Toskane en Modena, maar met geen woord van die van Parma gesproken wordt. Vrij algemeen is men van gevoelen dat dit land bij Sardinie zal ingelijfd worden. Dit is des te vreemder, omdat de hertogin-regentes bij het uitbarsten van den oorlog naar een onzijdig grondgebied de wijk nam, terwijl de beheerschers van Toskane en Modena zich onmiddelijk onder de Oostenrijksche hoede stelden of onder zijne vanen streden,

Men dacht aanvankelijk, dat de Italiaansche kwestie nu voor goed op een congres der vijf mogendheden geregeld zou worden. Dit schijnt echter het geval niet te zijn; Oostenrijk vooral moet zich om ligt te begrijpen redenen er sterk tegen verklaard hebben. Er zullen daarentegen in Aug. e. k. gevolmagtigden van Frankrijk, Oostenrijk en — zoo men zegt — ook van Sardinie te Zurich bijeenkomen, waarbij Frankrijk door den heer de Bourqueney en Oostenrijk door den graaf de Colloredo vertegenwoordigd zal worden. Men voegt er echter bij, dat de Engelsche regering eene krachtige nota naar Parijs en Weenen gezonden heeft, waarin wordt aangedrongen op het regelen der Italiaansche aangelegenheid door de tusschenkomst der groote mogendheden, die het traktaat van 1815 onderteekend hebben. Naar aanleiding daarvan achten sommigen, dat de mogelijkheid tot het bijeenkomen van zulk een congres alsnog bestaat. Een der Engelsche dagbladen, de *Daily News* meent zelfs uit eene alle vertrouwen verdienende bron te weten, dat keizer Napoleon zelfs Engelands regtstreeksche deelneming aan het congres wenscht.

Nog altijd verdiept men zich in gissingen over oorzaken, die de beide keizers bewogen hebben, zoo plotseling een dusdanigen vrede te sluiten. Waarschijnlijk, of liever vrij zeker, hebben daartoe verschillende omstandigheden bijgedragen. Wat keizer Napoleon betrof, had hij de coalitie in geheel Duitschland te vreezen, zoo hij zich de voorstellen van bemiddeling niet liet opleggen welke Pruissen gereed was te doen; want — het is later bekend geworden — slechts weinige dagen voor het sluiten van den vrede, had de prins-regent van Pruissen de order geteekend, om het geheele Pruissische leger mobiel te maken. Aan den anderen kant bedreigde hem de revolutiegeest in Italie en het verzet van den paus, met al de magt der geestelijkheid daar achter. Ook zegt men, dat de overwinning bij Solferino duur gekocht was en het beleg der vestingen van den vierhoek reusachtige bezwaren in het verschiet stelde. Met groote behendigheid heeft Napoleon zich, althans voor het oogenblik uit dien moeijelijken toestand gered. Wat Oostenrijk betreft, dit had geen mindere reden om een spoedig einde van den oorlog te wenschen. Met uitgeputte finantien, een ontmoedigd leger, een meer en meer dreigende revolutiegeest in Hongarije, ontevredenheid in de hoofdstad, zag het zich verlaten door zijne bondgenooten, die voor de handhaving der wormstekige tractaten van 1815 niet meer in de bres wilden springen, nog minder tot bestendiging van een toestand in Italie, welke algemeen werd afgekeurd. Voeg daarbij dat Pruissen zich gereed maakte om, ondersteund door een achting gebiedend leger, als bemiddelaar op te treden, en reeds aan den bondsdag te Frankfort het voorstel had gedaan, om den prins-regent tot onverantwoordelijk opperbevelhebber van het Duitsche leger te benoemen, waardoor deze oude antagonist van Oostenrijk in Duitschland, aldaar een overwigt zou hebben verkregen, waardoor dat van het keizerrijk geheel dreigde vernietigd te worden. Want hoewel men te Weenen het Pruissische voorstel dadelijk trachtte te verlammen, door het tegenvoorstel te doen, dat de prins-regent tot bondsveldheer zou worden benoemd, waardoor deze aan de bevelen des bondsdags onderworpen zou zijn, wist men te Weenen zeer goed, dat Pruissen dit verwerpen zou en de mogelijkheid bestond, dat de drang der omstandigheden, bij verdere voortzetting des oorlogs, met de daad de hegemonie in handen van Pruissen zou kunnen brengen. Beide de strijdende mogendheden zagen dus, ieder van hare zijde, het gevaarlijke van haren toestand zeer goed in, sloegen dientengevolge liever de handen inëen, deden daardoor alle mogelijke berekeningen falen en maakten Pruissen, Rusland en Engeland zoo goed als krachteloos.

Vreemd is de bijzonderheid, dat het kabinet van Weenen nog in de laatste dagen voor het tot stand komen des vredes den prins Windischgrätz naar Berlijn zond, om voor het laatst te trachten Pruissen in den oorlog te wikkelen. Men zegt, dat de keizer van Oostenrijk, zoo die zending gelukt ware, de vredesvoorstellen zou hebben van de hand gewezen, en eerst op de bepaalde weigering van Pruissen den aangeboden vrede heeft aangenomen. Anderen houden echter de geheele zending van prins Windischgrätz naar Berlijn voor een mystificatie, op grond dat de voorstellen van Oostenrijk reeds eenmaal door Pruissen waren van de hand gewezen en bovendien van zulk een aard waren, dat het kabinet van Berlijn door die aan te nemen, zijne geheele tot dus verre gevolgde politiek zou hebben moetèn verloochenen. Het is voor de toekomst bewaard, dit en meer andere vreemde verschijnselen in deze aangelegenh[eid] in het ware licht te stellen.

Dat de goede verstandhouding tusschen Pruissen [en] Oostenrijk veel te wenschen overlaat, behoeft wel niet gez[egd] te worden. Men vindt de denkwijs van beide regering[en] helder en duidelijk uitgedrukt in hare manifesten, w[elker] lezing wij dringend aanbevelen.

Voor het overige kunnen wij kort zijn. Keizer Napole[on] is reeds in Frankrijk terug, maar houdt zijn verblijf te [St.] Cloud; hij zal eerst den 15 Aug. met een gedeelte van [het] Italiaansche leger zijn plegtigen intogt in Parijs doen. [Of] de paus het eerepresidentschap over de Italiaansche conf[e]deratie zal aannemen, is zeer onzeker; eveneens weet m[en] nog niet of de koning van Napels er lid van zal willen worde[n].

Te Napels hebben de Zwitsersche troepen groote ong[e]regeldheden veroorzaakt. De vooruitzigten zijn in dit la[nd] ook nog alles behalve gunstig.

Den 20 dezer zijn de Beijersche kamers met eene troonre[de] geopend, waarin o. a. gezegd wordt, dat nu de vre[de] gesloten is, er minder dringende behoefte aan geld besta[at]. Ook heeft de koning eenige maatregelen in vrijzinnig[en] geest aangekondigd. De jonge koningin van Portugal is d[en] 16 dezer overleden, aan de gevolgen van eene keelontsteki[ng]. Ook koning Oscar van Zweden is den 7den dezer overlede[n]; zijn zoon volgt hem op onder den naam van Karel XV.

Uit Belgrado wordt van den 13den geschreven, da[t] aldaar eene uitgestrekte zamenzwering tegen prins Milosc[h] is ontdekt. Vijf senatoren, die daaraan hebben deelge[]nomen, zijn in hechtenis genomen, benevens nog zestie[n] andere personen, die daarbij betrokken moeten zijn.

NEDERLAND.

POLITIEK OVERZIGT.

De heer *van Hoëvell* heeft verlof van de Tweede Kame[r] ontvangen, om den Minister van Kolonien te interpelere[n] over de onlusten, welke in laatsten tijd in onze Oost-In[]dische bezittingen hebben plaats gegrepen en over de expe[]ditie naar Boni. De interpellatie en de daarop gevolgd[e] discussie vindt men in haar geheel in de rubriek *Staten-Ge[]neraal*. De Minister wijt de onlusten van den laatsten tij[d] hoofdzakelijk aan drie oorzaken: 1°. aan de gebeurtenisse[n] in Britsch-Indie; 2°. aan de uitbreiding van ons gezag in d[e] Buitenbezittingen; 3°. aan de toeneming van de bedevaart[]gangers naar Mekka. De expeditie naar Boni had hij we[l] gewenscht, dat tot gelegener tijd uitgesteld ware geworden maar hij kon haar niet misbillijken.

De gesloten vrede had ten gevolge eene interpellatie over het huiswaarts zenden der opgeroepene ligting van 1856 en 1857. De Ministers van Oorlog en Buitenlandsche Zaken wenschten eerst de noodzakelijkheid te betoogen, tot het bijeenhouden van een deel der miliciens tot het vormen van een kamp. Ten laatste echter hebben zij berust in eene motie van orde door den heer *van Hoëvell* voorgesteld, luidende: „De kamer, van oordeel dat het wenschelijk is in „de tegenwoordige omstandigheden de miliciens der ligtingen van 1856 en 1857 ten spoedigste huiswaarts te doen keeren, gaat over tot de orde van den dag;" welke motie met 39 tegen 53 stemmen is aangenomen.

De aandacht wordt voor het overige gespannen gehouden door de spoorweg discussien. In de aanstaande week zullen de discussien over de Noorder-spoorwegen aanvangen. Men gelooft dat de voordragt daarover zal aangenomen worden. Of ook over de Zuiderspoorwegen nog in deze zitting beslist zal worden, is twijfelachtig. Het onderzoek in de sectien heeft plaats gehad, maar het rapport is nog niet opgemaakt. Naar hetgeen in de afdeelingen voorgevallen is, zegt men, dat als het ontwerp nog in deze zitting behandeld wordt, het kans heeft met eene kleine meerderheid te worden aangenomen.

Men verwacht eerstdaags het verslag der rapporteurs over het wetsontwerp betreffende de Indische comptabiliteit, waarover het sectie-onderzoek reeds lang afgeloopen is. Dit komt echter in deze zitting zeker niet in openbare behandeling.

NEDERLAND.

GEMENGDE BERIGTEN.

— Z. M. de koning-groothertog heeft benoemd tot kommandeur der Orde van de Eikenkroon, den gepensioneerden generaal-majoor van het Oost-Indisch leger, J. B. J. Sutherland.

— Reeds voor eenigen tijd heeft men gemeld, dan het huis *Bronbeek* bij Arnhem door Z. M. den koning werd afgestaan, om voor een koloniaal invalidenhuis bestemd te worden. Men verneemt daarvan thans nader, dat het voor eenen gouverneur, 10 kapiteins, 25 luitenants en 600 manschappen zou ingerigt worden.

— Door den minister van oorlog zijn benoemd tot kadetten op de kon. militaire academie, de aspiranten die aan de vereischten van het examen hebben voldaan, namelijk: voor het leger hier te lande: 30 voor het wapen der infanterie; 10 voor de artillerie; 4 voor de kavallerie en 2 voor de genie. Voor het Oost-Indische leger: 19 voor het wapen der infanterie; 8 voor de artillerie en 3 voor de genie.

ENGELAND.

— Nog altijd, zegt de *Court Journal* heerscht bij het publiek de vrees, dat het tegenwoordige hoofd der regering te Franschgezind in zijne staatkunde is en gewis zal die vrees ook in het parlement geuit worden. In dat geval zal lord Palmerston zijne inzigten duidelijk en volstandig doen kennen, en nu reeds wendt hij, ofschoon naauwelijks opgetreden, alles aan om datgene te doen wat, indien hij er in slaagt, zijn bewind den grootsten luister bij zal zetten, namelijk al zijnen invloed tot herstelling van den vrede aan te wenden. De aanwezigheid van den Koning der Belgen en van Prins Esterhazy te Londen waarborgt de waarheid dezer bewering, en gelukt het onze regering een einde aan de afgrijselijkste slagting te maken, die de jaarboeken der nieuwe beschaving bezoedeld heeft, dan zal zij alle volken tot dankbaarheid verpligten. De hoop der vredesvrienden steunt eenerzijds op de mogelijkheid, dat de hartstogten en de eerzucht der strijdende partijen door den hardnekkigen wederstand en de

gruwelen des oorlogs bekoeld zijn, anderzijds hierop dat wederzijds de middelen tot voortzetting van den oorlog nagenoeg zijn uitgeput, indien het althans, hoe vreemd het klinken moge, waar is, dat van de geheele laatste Fransche leening bijna niets meer voorhanden zijn zou. Van een verwachten beslissenden veldslag in de omstreken van Verona kan intusschen zeer veel afhangen. Ten slotte is de *Court Journal* van meening, dat, hoewel de nadere regeling der Italiaansche zaken noodwendig langen tijd zal vereischen, zulks de voorafgaande herstelling eener vriendschappelijke gezindheid tusschen Frankrijk en Oostenrijk geenszins behoeft te verhinderen.

— Het meermalen genoemde stoomramschip, waarvan de bouw door de regering aan de Thames Iron Shipbuilding Company is opgedragen, zal tegen de maand Junij des volgenden jaars gereed zijn. Het wordt zoo sterk zamengesteld, dat het elk schip, zelfs den Great Eastern, door aanvaring derwijze kan beschadigen, dat het in drie minuten tijds in de diepte verdwijnt. De wapening zal bestaan in 36 stukken geschut, die 100 ponds kogels tot op bijna zes mijlen afstands kunnen werpen. Geheel gereed zijnde om naar zee te gaan, zal het eene som van 320,000 £ hebben gekost.

AUSTRALIE.

Dezer dagen is door eenige Europeanen eene exploratiereis gemaakt, waarin sommigen de aanleiding zien tot eene nieuwe tak van nijverheid en waardoor, indien zich die hoop zou verwezenlijken, Australie behalve deszelfs wol en goud, ook marmer zou produceren. — De bedoelde expeditie, die geheel van particulieren aard was, en tot hoofddoel had om schoone natuurtooneelen voor het penseel en schetsboek te zoeken, bestond uit vier heeren die, in overëenstemming met het beöogde doel, bij voorkeur het nog weinig bekende gedeelte van Sidney's omstreken opzochten. In een land dat schaars bebouwd en bewoond is strekken zich de *omstreken* van eene stad zeer verre uit; en met de weinige bekendheid van Australie's binnenlanden, is het daar niets vreemds dat men, in de zich zoo ver uitstrekkende omstreken eener stad, plaatsen vindt waar nog geen Europeaan ooit den voet heeft gezet. — Geheel geschikt voor zulk eene reis in de ongebaande wildernissen, waren onze reizigers wel berekend om onder alle omstandigheden zich ten besten te redden, hetgeen hun zeer te stade kwam toen zij geheel onverwacht in hunnen voortgang werden gestuit door een stroomend water, welks bestaan hun geheel onbekend was, en later bleek door geen Europeaan ooit nog gezien te zijn geweest. — Ten einde hiervan meer te zien maakten de reizigers zich eene boot van eenen, door natuurlijke invloeden uitgeholden, boomstam, waarna hunne reis door de schilderachtigste streken liep — Op den 8sten December kwamen zij vroeg in den ochtend aan eenen witten berg van zulk een vreemd aanzien, dat zij in den beginne niet wisten waarvoor het te houden. — Naderbij gekomen lagen zij met hunne geimproviseerde boot aan, en weldra overtuigden zij zich dat de, over den geheelen berg verspreidde, flikkerende lichtpunten, niets anders waren dan de naar het licht toegekeerde vlakken van marmerkristallen, waarin zich de zon spiegelde.

De geheele berg was indedaad weinig anders dan een reusächtig blok van het helderst witte marmer, dat den schijn had van bij eene of andere omwenteling in het terrein als uit den grond te zijn opgedrongen. Daar de schilfers die men er af kon slaan echter volstrekt geene de minste teekenen van verwering vertoonden, werd deze gevolgtrekking minder aannemelijk, en toen onze reizigers later den berg bestegen, en op den top gekomen, zoover den blik reikte, eene geheele reeks van zulke marmerbergen zagen, die te zamen een bergketen vormden van een oogverblindend aanzien, toen kwam men tot de overtuiging dat men de ontdekking had gedaan van eene belangrijke bron van rijkdom.

Voor de speculant doet het er trouwens weinig toe welke de aanleiding is geweest tot het aanwezen dier marmerbergen, en zoude het hun van veel meer nut geweest zijn wanneer de heeren reizigers in staat waren geweest, eene eenigzins nabijkomende opgave te doen van de vermoedelijke hoeveelheid marmer die er zou te winnen zijn. Sommigen echter droomen reeds van sneeuwwit marmer uit Australische groeven, en wij wenschen hun gaarne toe dat hunne speculatiezucht eene nieuwe bron van welvaart moge openen, van welvaart voor henzelve in de eerste plaats en later voor de nijverheid in het algemeen.

Aangekomen Passagiers.

Van Java:

Per *Jan van Hoorn*, kapt. Möls: De heer W. van der Gors, met echtgenoote en een kind; mevr. de wed. Robberts.

Per *Bezoekie*, kapt. van Bueren: De kolonel Kroll, met echtg. en 2 kinderen; de heer Rosemijer, met 8 kinderen en 2 Jav. bedienden; de heer von Stietz, kapt. der inf. en 1 kind.

Per *Alcyone*, kapt. Haacke: De gep. maj. der inf. J. Schneider, met echtg. en 8 kinderen.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN

Bevallen:

M. G. Asmus, geb. Rövekamp, Z. Djocjocarta 15 Augustus. — F. A. Saueressig, geb. Rövekamp, D. Samarang 17 Augustus. — J. W. Termijtelen, geb. Courrech, D. Kedong-Kebo 24 Julij. — L. A, Bleckman, geb. van der Tuuk, Z. Samarang 13 Augustus. — T. W. Römer, geb. Muller, Z, Soerabaija 29 Augustus. — De echtgenoote van M. F. Remmer, Z. Samarang 25 Augustus.

Getrouwd:

G. baron van Utenhoven met W. C. E. M. Smits, Cheribon 20 Augustus. — G. F. van Hulst met A. J. C. Filet, Samarang 24 Augustus. J. Ph. von Hemert met L. F. Dumcke, Batavia 25 Augustus. — H. J. Staverman met H. C. Leroux, Kedirie 8 Augustus, — J. Kruijt met D. J. van der Linden, Soerabaya 30 Augustus. — B. Epple met D. J. de Nijs, Soerabaya 1 September.

Overleden:

De echtgenoote van A. Dekens, Soerabaya 11 Augustus. — R. Melbourn, 52 j. Malang 18 Augustus. — Kind van J. H. de Groot, 5 j. Samarang 30 Augustus.

VERTREKKENDE PERSONEN.

A. de Lanoij. — J. van Gebauer.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
September.	3	Nederl. Ind.	Krabbe	Mardam	Probolingo.
„	4	Nederlandsche	Zeeland	H. P. Hazewinkel	Batavia.
„	5	Nederl. Ind.	St. Koningin der Nederlanden	E. Lewis	„
„	6	Nederlandsche	Z. M. St. Suriname	Kapt. Luit. t/z. Beelaasts	Ternate.
„	7	„	Z. M. Schroefkorvet Groningen	„ „ M. F. Courier dit Dubikart	Bonie.
„	—	Nederl. Ind.	Faidul Rachman	Said Oemar bin Abd. Ba-Alie	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
September.	3	Nederlandsche	Z. M. Stoomschip Merapie	Kapt. Luit. t/z. E. M. C. Baak	Koers stellende om de Oost.
„	4	Nederl. Ind.	IJdroessie	S. Abd. Rachm. b. Aboebakar bin Bakir	Banka via Grissee.
„	—	„ „	L' Amitie	W. A. S. Valberg	Balie.
„	6	„ „	Venus	Jan	Balie via Banjoewangie.
„	7	Hamburgsche	Wiedeman	T. Kalchloser	Australie.
„	—	Nederlandsche	Stad Schiedam	T. A. Wulp	Pontianak via Sumanap.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Johannes Hendrikus Ferdinand	Lodewijks	Nederland	Fraser Eaton & Co.
Amerikaansche	Spitfire	J. W. Areij	Onbepaald	„ „ „ „
Nederlandsche	Koophandel	Crevecoeur	Nederland	„ „ „ „
Hamburgsche	Wiedeman.	Kalkloeser	Australie	„ „ „ „
Nederlandsche	Regina Maria	Ouwehand	Nederland	„ „ „ „
„	Goede Verwachting	Van Lindonck	„	„ „ „ „
„	Dirk Arnold	de Veer	„	„ „ „ „
„	Walcheren	K. Hoek	Rotterdam	„ „ „ „
Hamburgsche	Favoriten	P. Kaurin	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Nederlandsche	Zeenimph	Witsen Elias	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
„	Arlequin	Singer	Onbepaald	„ „ „
„	Reinhardt	Berkelbach v. d. Sprenkel	Holland	„ „ „
„	Vereeniging	J. de Jong	Nederland	„ „ „
„	Macao	Krol	„	„ „ „
„	Osiris	Cramer	Terug uit zee	„ „ „
„	Commissaris des Konings van der Heim	Van Zanten	Onbepaald	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Jeannette Agatha	Cleijndert	„	„ „ „ „ „ „
„	Borneo	De Best	Nederland	„ „ „ „ „ „
„	Maria Adriana	Van der Held	„	„ „ „ „ „ „
„	Prins Maurits	J. J. Bart	Onbepaald	B. Kopersmit & Co.
„	Aegidia en Pauline	T. K. Veldman	„	„ „ „ „
„	Henriette Maria	De Boer	Nederland	„ „ „ „
„	Admiraal van Heemskerk	Koning	Nederland	„ „ „ „
„	Koophandel	De Vries	„	„ „ „ „
„	Marianne	H. P. Gronbeck	Amsterdam	„ „ „ „
„	Gebrs. Houtman	C. J. Bax	Onbepaald	B. J. van Eck & Co.
„	Samuel Hendricus	A. G. Bouten	In reparatie	„ „ „ „ „ „
„	Dorothea Henriette	D. Smit	Onbepaald	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Helmers	Messen	Onbepaald	E. Ten Brinck & Co.
„	Staatsraad Baud	T. de Jong	Nederland	„ „ „ „ „
„	Bulgersteijn	Verhagen	Onbepaald	„ „ „ „ „
„	Ida Willemina	Van Wijland	Nederland	„ „ „ „ „
„	Nieuw Lekkerland	Hoffmann	„	„ „ „ „ „
Nederlandsche	L' Espérance	Van Eeters	Macassar	Hill Broekman & Co.
Sweedsche	Sverige	Ruden	Nederland	Adam & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, mejufr. G. C. G. Beijerinck, en Z. M. troepen. — Met Z. M. stoomschip *Suriname*, bannelingen. — Met Z. M. schroef korvet *Groningen* 14 zieke schepelingen van Z. M. schroef korvet Prinses Amelia benevens de 1ste luit. der mariniers Roo en de bootsman de Vries.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Phoenix, Soembing, Suriname, Transport schip Merwede en Schroef kovet Groningen; de schepen Prins Maurits, Henriette Maria, Spitfire, Foolkool Haer, Staatsraad Baud, Admiraal van Heemskerk, Djoedool Moebarak, Sverige, De goede Verwachting Osiris en Zeeland; de stoomschepen Palembang Batavia en Koningin der Nederlanden; de barken Fatal Ma-au, Louisa Jacoba Johanna, Naim Balgijer, Gebroeders Houtman, Marion Macentyre, Johannes Hendrikus Ferdinand, Samuel Hendrikus, Aegidia en Paulina; Commissaris des Konings van der Heim, Jeannette en Agatha, Dorothea Henriette, Jan Schouten, Meteor, Arlequin, Joan Melchior Kemper, Koophandel, Ida, Asad Dulla, Regina Maria, Monarch, Maria Adriana, Borneo, Macao, Gounsien, Dirk Arnold, Vereeniging, Bulgerstijn, Aldjoesoor, Ida Wilhelminna, Walcheren, Nieuw Lekkerland en Von Berg; de brikken So-Ootdin, Reinhardt, Favoriten en L' Esperance; de schoeners Sarie Tengaroong, Carolina, Coquette, Helmers en Moostarie; de kotter Tedok.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

29 Augustus. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. MARDAM, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

29 Augustus. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. MARDAM, naar Probolingo; het Ned. schip *Elizabeth Antoinette*, gezagv. H. A. BESIER, naar Nederland.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederlandsche schepen Amsterdam, Baron van Hardenbroek, Tagal, Twee Cornelissen, Willem Kroonprins der Nederlanden, St Jean en Victorij; de kotters Mad Mira en Little Tot.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 5den tot en met den 7den September 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *Zeeland*, gezagv. HAZEWINKEL, agenten FRASER EATON & Co.

4940 goenie zakken, N. H. M.; 24 kisten roode wijn, 30 vaatjes loodwit, 25 kisten kaas, 80 collies touwwerk, 25 kisten geel metaal, 10 ledige leggers, 6 vaatjes spijkers, Gezagvoerder.

Van Nederland per het Ned. schip *Nieuw Lekkerland*, gezagv. HOFFMANN, agenten E, TEN BRINCK & Co.

700 tonnen steenkolen, E. TEN BRINCK & Co; 4 balen koopmanschappen, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 1 kistje diverse, FRASER EATON & Co; 8 kisten wijn, SCHIMMELPENNINCK & Co; 200 vaatjes Boter, 100 kistjes kaas, 25 vaten gezouten vleesch en spek, 150 geëmb. gerookte hammen, 80 geëmb. rookvleesch, 26 collies koopmanschappen Order.

Van Batavia per het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. LEWIS, agenten FRASER EATON & Co.

2 kisten brocades, HILL BROEKMAN & Co; 3 kisten manufacturen, 1 kist boeken, MAJOR MATZEN & Co; 1 kist gew. sarongs, ADAM & Co; 15 kisten manufacturen, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 50 picols comijnzaad, 8 picols was, 1 kist bendij, 5 paarden, 15 kisten manilla sigaren, ƒ 50,000 aan zilveren munt, 30 vaten bier, 95 balen en kisten manufacturen, 83 collies koopmanschappen en kleinigheden, FRASER EATON & Co.

UITVOER.

Naar Pontianak via Sumanap per het Ned. schip *Stad Schiedam*, gezagv. T. WULP.

Ballast.

Naar Banca via Grissee per de Ned. Ind. bark *IJdroesie*, gezagv. SECH ABDUL RACHMAN BIN BAKIER.

400 picols klapper en katjang olie, FRASER EATON & Co.

Naar Balie via Banjoewangie per de Ned. Ind schoener *Venus*, gezagv. JAN.

1 blik beschuit, 3 picols aardappelen, 1 kelder genever, 1 kistje cognac, 8 krandjangs bier, 50 picols ijzer, 10 picols staal, 5 kisten madapollams, Mc MILLAN MARTEN & Co; 1 kist amfioen, ADAM & Co.

Naar Australie per het Hamburgsche schip *Weideman*, gezagv. F. KALCKLOSER.

$6271^{37}/_{100}$ picols suiker, FRASER EATON & Co.

Naar Nederland via Batavia per het Ned. schip *Zeenimph*, gezagv. J. W. J. WITSEN ELIAS.

80 picols rotting, $6001^{85}/_{100}$ picols suiker, 1500 picols koffij, 401 [illegible]/1000 picols noten, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ 17.—

KOFFIJ

RIJST (CARGA) per koijang ƒ 115 à ƒ 130.—

Id. (WITTE) „ „ ƒ 160 à ƒ 170.—

KOEHUIDEN per picol.

ARAK per legger ƒ 50.—

OLIE (KLAPPER). ƒ 20.—

OLIE (KATJANG.)

KADJANG MATTEN. ƒ 7 à ƒ 9.—

ROTTING ƒ 8 à ƒ 9.—

WISSELKOERS. 103°/o London $11^{1}/_{2}$

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 11den September 1859.

's Morgens ten half negen ure.

Ds. VAN STEEDEN

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 11den September 1859.

's Morgens ten half negen ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.